

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 587/2025-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **RV stav, s. r. o.**, Šášovská 4, Bratislava, IČO 46 163 379, zastúpenej Advokátska kancelária Prachová & Pobijak, s. r. o., Pribinova 20, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-2S/251/2020 (pôvodne konanie vedené Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 2S/251/2020) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-2S/251/2020 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Správnemu súdu v Bratislave **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. BA-2S/251/2020 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **1 500 eur**, ktoré je jej Správny súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Správny súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 4. augusta 2025 sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom správneho súdu v napadnutom konaní tak, ako to je označené v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľka navrhuje uložiť správne mu súdu príkaz konať bez zbytočných prieťahov, ako aj priznať jej primerané finančné zadosťučinenie 5 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a vyžiadaného súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v napadnutom konaní vedenom správnym súdom v procesnom postavení žalobkyne, ktorá sa správnou žalobou doručou 28. októbra 2020 pôvodne krajskému súdu domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia Rady Úradu pre verejné obstarávanie č. 12204-9000/2020 z 24. septembra 2020.

3. V priebehu novembra 2020 až februára 2021 vykonával krajský súd procesné úkony doručovania vyjadrení účastníkov napadnutého konania.

4. V súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov došlo s účinnosťou od 1. júna 2023 k prechodu výkonu súdnictva vo veci správnej žaloby z krajského súdu na správny súd.

5. Dňa 20. augusta 2025 bol vyhlásený rozsudok, ktorým bola správna žaloba zamietnutá a ktorý bol 26. septembra 2025 doručovaný účastníkom.

6. Uznesením ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 587/2025 z 23. októbra 2025 bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka argumentuje, že napadnuté konanie nie je ku dňu podania ústavnej sťažnosti právoplatne skončené, pričom konanie samotné trvá už 5 rokov. Procesné úkony boli vykonávané zo strany konajúceho súdu len do začiatku roku 2021.

8. Konanie správneho súdu sa tak vyznačuje dlhým obdobím absolútnej nečinnosti, ktorým spôsobil vznik zbytočných prieťahov.

9. Podľa sťažovateľky jej vec nie je fakticky ani právne zložitá, pričom meritum veci tvorí súčasť bežnej agendy súdov. Sťažovateľka samotná neprispela svojím správaním k predĺženiu napadnutého konania.

10. S prihliadnutím na priebeh napadnutého konania je problematický práve postup samotného správneho súdu.

11. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľka odôvodňuje celkovým počtom rokov napadnutého konania, ako aj významom predmetu konania.

III.

Vyjadrenie správneho súdu

12. Na výzvu ústavného súdu sa k ústavnej sťažnosti vyjadrila predsedníčka správneho súdu prípisom č. k. 1SprV/332/2025-12 zo 7. novembra 2025, v ktorom v podstatnom poukázala na celkovú personálnu poddimenzovanosť správneho súdu, ktorá ovplyvňuje rýchlosť konania. Konštatovala ďalej, že k 1. júnu 2023 správny súd prevzal 5766 nerozhodnutých vecí zo správnych kolégií krajských súdov.

13. Súčasťou prípisu predsedníčky správneho súdu bolo vyjadrenie zákonnej sudkyne JUDr. Zuzany Širokej, ktorá zdôraznila, že do výkonu funkcie sudkyne na správnom súde nastúpila po rodičovskej dovolenke 1. apríla 2025, pričom prevzala 261 nerozhodnutých vecí, ktoré sa snaží vybavovať priebežne.

14. Vec sťažovateľky zákonná sudkyňa aj napriek zaťaženosti vybavila čo najskôr, keďže po nástupe do výkonu funkcie sudkyne už 30. júla 2025 bolo zverejnené oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku a 20. augusta 2025 bola predmetná vec rozhodnutá.

15. Súčasťou vyjadrenia zákonnej sudkyne bol aj prehľad procesných úkonov vykonaných vo veci správnej žaloby.

16. Keďže obsahom vyjadrenia správneho súdu bol v zásade prehľad procesných úkonov vykonaných vo veci, s ktorými je sťažovateľka ako účastníčka konania oboznámená, berúc do úvahy skutočnosť, že vyjadrenie predsedníčky správneho súdu sa zameriava zásadne na okolnosti poddimenzovania súdu, t. j. okolnosti, ktoré nemajú pre rozhodnutie vo veci právny význam, ústavný súd nepovažoval za nevyhnutné vyžiadať si od sťažovateľky k vyjadreniu správneho súdu stanovisko.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

17. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní správneho súdu a sťažovateľky, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce z predmetného spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

18. Predmetom konania pred ústavným súdom je, berúc do úvahy argumentáciu sťažovateľky, posúdenie toho, či postupom krajského súdu, eventuálne správneho súdu v napadnutom konaní (body 2 až 5 tohto nálezu) došlo k vzniku zbytočných prietahov.

19. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty

dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

20. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

21. Pokiaľ ide o prvé kritérium, t. j. právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je rozhodovanie o správnej žalobe sťažovateľky, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného vo veci verejného obstarávania – vylúčenia ponuky sťažovateľky z procesu verejného obstarávania na predmet podlimitnej zákazky na stavebné práce. Podľa názoru ústavného súdu vec nevykazuje právnu ani skutkovú zložitosť, keďže skutkový stav veci je v podstate ustálený už v administratívnom konaní. Preskúmanie rozhodnutí vydaných vo veci verejného obstarávania tvorí bežnú a pomerne častú súčasť rozhodovacej činnosti správnych súdov.

22. Správanie sťažovateľky ako účastníčky konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by naznačovali, že sťažovateľka sa významnejšou mierou pričiniła o predĺženie konania. Sťažovateľka reagovala na výzvy vo veci konajúceho súdu v primeraných lehotách.

23. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup krajského súdu, eventuálne správneho súdu. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj neefektívnym konaním, teda takým konaním, ktoré nevedie k odstráneniu právnej neistoty (m. m. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

24. Z priebehu napadnutého konania popísaného v časti I tohto nálezu vyplýva, že vo veci konajúci krajský súd postupoval plynulo bez zbytočného odkladu výlučne v počiatočnej fáze konania od podania žaloby (október 2020) až do doručenia vyjadrenia žalovaného vo februári 2021. Následne však krajský súd nevykonával až do pridelenia veci z dôvodu prechodu výkonu súdництва správneho súdu v júni 2023 žiadny úkon. Správny súd od júna 2023 vykonával výlučne len procesné úkony prerozdelenia veci náhodným výberom v dôsledku zmien v osobe sudcov spravodajcov. Meritórne rozhodnutie bolo správnym súdom verejne vyhlásené 20. augusta 2025, pričom 26. septembra 2025 bolo jeho písomné vyhotovenie doručované účastníkom konania.

25. Z už uvedeného zároveň vyplýva, že vo veci konajúci súd vykonával všetky potrebné administratívne úkony na rozhodnutie už vo februári 2021, no vo veci rozhodol meritórne až po uplynutí viac ako štyroch rokov (august 2025), čo nemožno považovať za postup efektívne smerujúci k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky, a to ani po zohľadnení časového rámca

nevyhnutného na oboznámenie sa s vecou a vykonaním administratívnych úkonov vzájomného doručovania vyjadrení účastníkov konania pri rozhodovaní bez nariadenia pojednávania.

26. Zdĺhavý postup vo veci konajúcich súdov, ako aj ich neefektívny postup spôsobili, že vo veci sťažovateľky bolo vydané meritórne rozhodnutie až po uplynutí takmer piatich rokov bez toho, aby konkrétne okolnosti veci odôvodňovali prípadné zvýšené časové nároky na rozhodnutie vo veci podanej správnej žaloby.

27. Obranu správneho súdu, ktorej podstatou je zdôraznenie celkového vysokého nápadu vecí a nedostatočnosti personálneho substrátu, ktorá súvisí s prechodom výkonu súdnictva (k tomu pozri aj bod 12 tohto nálezu), ústavný súd nemôže akceptovať. V uvedenej súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06), podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaní a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní.

28. S prihliadnutím na už uvádzané skutočnosti, berúc do úvahy ničím neodôvodnenú dlhodobú nečinnosť, ako aj neefektívnu činnosť krajského súdu a správneho súdu, ktoré spôsobili, že vo veci sťažovateľkou podanej žaloby bolo rozhodnuté meritórne až po takmer 5 rokoch od podania žaloby, ústavný súd konštatuje, že postupom správneho súdu v napadnutom konaní, ktorý v dôsledku prechodu výkonu súdnictva v sťažovateľkinej veci nesie objektívnu zodpovednosť za postup v napadnutom konaní, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

29. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené a ústavný súd rozhodol o porušení označených práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru postupom správneho súdu v napadnutom konaní, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov v súlade s čl. 127 ods. 2 druhou vetou ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku nálezu).

30. Pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia ústavný súd osobitne prihliadol na význam konania pre sťažovateľku. Konanie sa netýkalo jej majetkového práva, trestného obvinenia alebo správneho postihu. Predmet rozhodovania sa týka vo svojej podstate vylúčenia ponuky sťažovateľky z procesu verejného obstarávania (bod 21 tohto nálezu), pričom nenesie v sebe znaky veci vyžadujúcej si urýchlenosť pri jej rozhodovaní, čo odôvodňuje zdržanlivejší prístup k priznaniu finančného zadosťučinenia. Ústavný súd tu prihliadol aj na správanie sťažovateľky, keďže k podaniu ústavnej sťažnosti pristúpila až po tom, ako jej bola oznámená skutočnosť verejného vyhlásenia rozsudku vo veci ňou podanej žaloby. Jej správanie nesvedčí o proaktívnom postoji vo veci ňou podanej žaloby a nekorešponduje ani s úlohou, ktorú má ústavná sťažnosť plniť, a to pôsobiť preventívne ako účinný prostriedok k tomu, aby sa predišlo zásahu

do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. I. ÚS 579/2024).

31. Pri svojom rozhodovaní preto ústavný súd vzal do úvahy všetky okolnosti danej veci, predovšetkým celkovú dĺžku napadnutého konania, neodôvodnenú nečinnosť a neefektívnu činnosť vo veci konajúcich súdov, ako aj časovo nepriorizovaný predmet konania a zohľadnil aj význam konania pre sťažovateľku a jej správanie a dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadost'učinenia v sume 1 500 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

32. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnej sťažnosti v časti požadovanej sumy primeraného finančného zadost'učinenia prevyšujúcej sumu 1 500 eur nevyhovet tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto nálezu.

VI.

Trovy konania

33. Ústavný súd napokon priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) trovy konania v celkovej sume 949,17 eur.

34. Trovy právneho zastúpenia sťažovateľke ústavný súd priznal za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie ústavnej sťažnosti) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

35. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2025 v sume 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2025 v sume 14,84 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 771,68 eur. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľky zvýšil o daň z pridanej hodnoty, keďže právna zástupkyňa sťažovateľky je jej platiteľkou. Celková suma náhrady trov konania predstavuje 949,17 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

36. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je správny súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. novembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu